

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

QAFQAZ XALQLARI TARİXİ KAFEDRASI

QAFQAZ ÖLKƏLƏRİNİN SİYASİ SİSTEMİ

**Bakalavr hazırlığı üçün
PROQRAM**

050211– Regionşünaslıq (Qafqazşünaslıq)

**Azərbaycan Respublikası təhsil
nazirinin 22 iyun 2013-cü il
tarixli 423 sayılı əmri ilə nəşr
hüququ verilmişdir.**

Bakı–2016

Tərtib edənlər: **İradə Mehtiqlu qızı Hüseynova**
Tarix elmləri doktoru, professor

Sona Hüseyn qızı Qələndərli
Hüquq üzrə fəlsəfə doktoru

Elmi redaktor: t.e.d., prof. Hicran Kamran qızı Hüseynova

Rəyçilər: t.e.d., prof. Süleyman Abbas oğlu Məmmədov
t.e.d., prof. Pərvin Qulam oğlu Dərabadi,
t.e.d., prof. Qabil Əli oğlu Əliyev,
t.e.n., dos. Rafiq Oruc oğlu Qurbanov,
h.ü.f.d. Nigar Hüseyn qızı Qələndərli.

“Qafqazın siyasi sistemi” kursunun hazırkı proqramı Qafqazın siyasi irsinin siyasi idarəetmənin ilkin təcrübəsindən tutmuş yerli siyasi sistemin sonrakı inkişafının müasir realıq və axtarışlarına qədərki dövrünün öyrənilməsinin vacibliyi ilə əlaqədar işlənilib hazırlanmışdır. Müasir, rəqəbətli və nisbətən stabil, dinamik inkişaf edən siyasi sistemin yaradılması regionda mövcud özündən əvvəlki modelləri öyrənmədən, onların zəif və güclü tərəflərini təhlil etmədən, tarixi-siyasi retrospektivdə onun regional siyasətə hal-hazırda qədər təsir edən ayrı-ayrı elementlərini dəqiq araşdırmadan idarəetmə modellərini və s. öyrənmədən mümkün deyildir. Ümumi qafqazşünaslıq çərçivəsi daxilindəki fənlərdən biri olaraq, “Qafqazın siyasi sistemi” yerli dövlət qurumlarının tarixi və coğrafi ölçülərdə, eləcə də global miqyasda dünyanın digər regionlarının siyasi sistemləri ilə qarşılıqlı təsir və əlaqəsində müqayisəli analizini aparmağa imkan verir.

Hazırlanmış proqram müəllim-qafqazşünaslar, tarix, regionşünaslıq, etnoqrafiya, politologiya, dünya geosiyasəti, geoiqtisadiyyat və beynəlxalq münasibətlərin məsələləri ilə məşğul olan alim və mütəxəssislər üçün nəzərdə tutulmuşdur. Proqramın əsasında müəllifin çoxillik pedoqoji və elmi araşdırma təcrübəsi durur.

© **İ.M. Hüseynova. S.H. Qələndərli. Qafqaz ölkələrinin siyasi sistemi. Bakalavr hazırlığı üçün proqram. Bakı, 2016. 31 səh.**

“Qafqazın siyasi sistemi” fənninin Mövzuları

Ümumi saat: 60
mühazirə 40, seminar 20

Mühazirə

№	Mövzunun adı	Saat
1	Qafqazın siyasi sistemi fənninin predmeti. Siyasi sistem anlayışı. Siyasi sistemin təsnifatı və funksiyaları.	2
2	Qafqazın qədim dövlətlərinin siyasi sistemi	2
3	Erkən orta əsrlərdə Qafqaz dövlətlərinin siyasi sistemi	2
4	XI-XVII əsrlərdə Qafqazda siyasi idarəetmə modelləri.	2
5	XVIII-XIX əsrlərdə Qafqazın siyasi palitrası.	2
6	Rusiya imperiyası tərkibində Qafqazın siyasi sistemi	2
7-8	Qafqazın siyasi sistemi 1918-1920-ci illərdə.	2
9	Sovet modeli və Qafqazda siyasi idarəetmə prinsipləri.	2
10	Qafqaz 20-ci əsrin 20-40 illərində siyasi repressiyaların rakursunda	2
11	SSRİ-də siyasi sistemin böhranı: Cənubi Qafqazda müstəqil dövlətlərin formalaşması.	2
12	Qafqazın siyasi sisteminin inkişafında Heydər Əliyev amili (XX əsrin sonu - XXI əsrin əvvəli).	2
13	Qafqazın siyasi sistemi yeni iqtisadi çağırışlar nöqtəyi-nəzərindən (beynəlxalq əhəmiyyətli layihələr)	2
14	Qafqazın siyasi sistemində dünya və regional dövlətlərin təsiri.	2
15	Müasir Şimali Qafqazın siyasi strukturu (regionda Putinin idarəetmə modeli)	4
16	Qafqazda etnik münafişələr və onların Qafqazın siyasi sistemində təsiri.	2
17	Milli-mənəvi dəyərlər, Qafqazın siyasi sistemində Qafqaz xalqlarının mədəni ənənələri.	2
18	Qafqaz xalqlarının beynəlxalq birliyə inteqrasiyası.	2
19	Dünya geosiyasətində Qafqazın mövqeyi və rolu.	2

Seminar

№	Mövzunun adı	Saat
1.	Qafqazın siyasi sistemi fənninin predmeti. Siyasi sistem anlayışı. Siyasi sistemin təsnifatı və funksiyaları.	2
2.	Erkən orta əsrlərdə Qafqaz dövlətlərinin siyasi sistemi	2
3.	XVIII-XIX əsrlərdə Qafqazın siyasi palitrası.	2
4.	Qafqazın siyasi sistemi 1918-1920-ci illərdə.	2
5.	Qafqaz 20-ci əsrin 20-40 illərində siyasi repressiyaların rakursunda	2
6.	Qafqazın siyasi sisteminin inkişafında Heydər Əliyev amili (XX əsrin sonu - XXI əsrin əvvəli).	2
7.	Qafqazın siyasi sisteminə dünya və regional dövlətlərin təsiri.	2
8.	Müasir Şimali Qafqazın siyasi strukturu (regionda Putinin idarəetmə modeli)	2
9.	Milli-mənəvi dəyərlər, Qafqazın siyasi sistemində Qafqaz xalqlarının mədəni ənənələri.	2
10.	Dünya geosiyasətində Qafqazın mövqeyi və rolu.	2